

1.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O IZMJENAMA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE KOJIM SE UTVRĐUJU PRAVILA ZA UPRAVLJANJE I SPROVOĐENJE FINANSIJSKE PODRŠKE UNIJE CRNOJ GORI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE ZA OBLAST POLITIKE "POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ" (IPARD III)

("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 001/26 od 09.03.2026)

Prolašavam Zakon o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike "Poljoprivreda i ruralni razvoj" (IPARD III), koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2026. godini, dana 27. februara 2026. godine.

Broj: 01-009/26-365/2

Podgorica, 2. mart 2026. godina

Predsjednik Crne Gore

Jakov Milatović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na sjednici Prvog vanrednog zasijedanja u 2026. godini, dana 27. februara 2026. godine, donijela je

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O IZMJENAMA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE KOJIM SE UTVRĐUJU PRAVILA ZA UPRAVLJANJE I SPROVOĐENJE FINANSIJSKE PODRŠKE UNIJE CRNOJ GORI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE ZA OBLAST POLITIKE "POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ" (IPARD III)

Član 1

Potvrđuje se Sporazum o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike "Poljoprivreda i ruralni razvoj" (IPARD III) koji je zaključen razmjenom pisama, u Briselu 6. avgusta 2025. godine i u Podgorici 29. septembra 2025. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

AGREEMENT ON AMENDMENTS OF THE SECTORAL AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO AND THE EUROPEAN COMMISSION SETTING OUT PROVISIONS FOR THE MANAGEMENT AND IMPLEMENTATION OF UNION FINANCIAL ASSISTANCE TO MONTENEGRO UNDER THE INSTRUMENT FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE IN THE POLICY AREA „AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT” (IPARD III)

The European Commission, hereinafter referred to as „the Commission”, acting for and on behalf of the European Union on the one part and the Government of Montenegro, acting for and on behalf of Montenegro, on the other part and together, jointly referred to as „the Parties”

Article 1

Article 14, paragraph (3) is amended as follows:

“(3) The ex-post verifications shall be carried out within five years of the date of final payment to the recipient, with the exception of commitments under the agri-environment-climate measure which are verified only during the 5-year period when the commitments are carried out. All investments shall be checked at least once during the five-year period.”

Article 2

Article 35, paragraph (3) is amended as follows:

“(3) The following expenditure shall not be eligible under the IPARD III programme:

- (i) the purchase of agricultural production rights, animals, except for animals for rearing endangered breeds supported under the agri-environment-climate commitments, annual plants and their planting;
- (l) the purchase of combine harvesters and vehicles, except for specialised vehicles directly relevant for the objectives of a supported investment as provided in the IPARD III programme;
- (m) investment in the tobacco sector;
- (n) investment in the hemp sector when products are not complying with the import conditions laid down in Article 189 of Regulation (EU) No 1308/2013;
- (o) support to production of alcoholic beverages, except for production of wine up to 15% of the alcoholic strength.”

Article 3

Article 41, paragraph (2) is amended as follows:

“(2) The amounts of the Union contribution recovered from recipients under the IPARD III programme during each reference period and the debts that have not been collected within two years of their registration in the debtors' ledger as referred to in Article 49(6) of this Agreement shall be deducted by the Commission from the amount to be paid in respect of the payment request for that period in accordance with Article 50 of this Agreement.”

Article 4

Article 49, paragraph (6) is amended as follows:

“(6) Montenegro shall set up, in respect of the IPARD III programme, a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities prior to their receipt. Without prejudice to Article 43(5) or any national provisions concerning recovery of debts, any financial contribution charged to the Union with respect to these sums, including irregularities, shall be written off at the end of the second year following its registration in the debtors' ledger. These sums shall be reported as written off in the annual accounts of the period concerned and will be deducted by the Commission as provided for in Article 41(2). The IPARD Agency and the Accounting Body shall ensure that any amounts recovered are credited to the IPARD euro account within five working days of the date of recovery.”

Article 5

Article 54, paragraphs (6), (8) and (9) are amended as follows:

- “(6) Notwithstanding Article 8 of this Agreement, in combination with Clause 6a(5) of Annex A to the FPPA, the IPARD III monitoring committee may, following consultation with the IPARD Managing Authority and the IPARD Agency, propose to the IPARD Managing Authority for submission to the Commission, with a copy to the NIPAC and the NAO, amendments or reviews of the IPARD III programme to ensure the achievements of the programme's objectives and enhance the efficiency of the assistance provided.
- (8) The IPARD III monitoring committee shall examine the evaluations of the IPARD III programme referred to in Article 59.
- (9) The IPARD III monitoring committee shall consider and approve the plan of visibility and communication activities referred to in Article 32 as well as any subsequent updates of the plan.”

Article 6

Article 61, paragraph (3) is amended as follows:

“(3) The annual implementation reports shall cover the previous calendar year and shall include data related to the calendar year before and the cumulative financial and monitoring data for the whole period of implementation of the IPARD III programme as well as aggregated monitoring tables. For the final year of implementation no annual implementation report is requested, it is considered to be covered in the final implementation report. The final reports on implementation of the IPARD III programme shall cover the whole period of implementation.”

Article 7

Annex 1 - MAIN FUNCTIONS OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM, section Managing functions, paragraph (a) is amended as follows:

“(a) *Selection of the measures*: the objective of this function is that according to Article 10(9)(a) of the FPPA the IPARD Managing Authority is responsible for the selection of measures and their publicity, including the selection of measures under each call in accordance with Article 8 of this Agreement, in combination with Clause 6a(3)(c) of Annex A to the FPPA.”

Article 8

Annex 2 - INTERNAL CONTROL FRAMEWORK, 3. Control activities section, D. Procedures for advances and guarantees (if applicable), is amended as follows:

“In agreement with the Commission payments of advances, for the measure 5 'implementation of local development strategies - LEADER approach' qualify as eligible expenditure up to 50% of the public aid and shall be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee, except for advance payments of 50% of each annual running costs of the local action group (LAG). They shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.”

Article 9

Annex 4 - RULES FOR PROGRAMMING, Aid intensities, rates of Union contribution and eligibility for IPA Rural Development programmes 2021-2027, section 5. Eligibility is amended as follows:

“Measure 13 – Promotion of cooperation for innovation and knowledge transfer

Recipients

The Innovation Partnership (IP) Operational Groups comprising at least three actors from different groups, for example, farmers, advisors, researchers, NGOs, forest owners and agri-businesses and operating in agriculture, forestry, aquaculture or food processing.”

Article 10

This Agreement was concluded by an exchange of letters, between the European Commission signed in Brussels on 6 August 2025, and the Government of Montenegro signed in Podgorica on 29 September 2025 and shall enter into force on the date on which the last of the Parties informs each other one in writing of its approval, in accordance with the existing internal legislation or procedure of each of the Party.

SPORAZUM

O IZMJENAMA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE KOJIM SE UTVRĐUJU PRAVILA ZA UPRAVLJANJE I SPROVOĐENJE FINANSIJSKE PODRŠKE UNIJE CRNOJ GORI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE ZA OBLAST POLITIKE "POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ" (IPARD III)

Evropska komisija, koja predstavlja i zastupa Evropsku uniju, u daljem tekstu: Komisija, s jedne strane, i Vlada Crne Gore, koja predstavlja i zastupa Crnu Goru, u daljem tekstu Crna Gora, s druge strane, u daljem tekstu zajedno označene kao "Strane" sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

Član 14 stav 3 se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

"3) Naknadne provjere se provode u roku od pet godina od datuma konačne isplate primaocu, s izuzetkom obaveza u okviru agroekološko-klimatske mjere koje se provjeravaju samo tokom petogodišnjeg perioda u kojem se obaveze izvršavaju. Sve investicije se provjeravaju najmanje jednom tokom petogodišnjeg perioda."

Član 2

Član 35 stav 3 se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

"3) Sljedeći troškovi nijesu prihvatljivi za finansiranje u okviru IPARD III programa:

- i) kupovina prava poljoprivredne proizvodnje, životinja, izuzev životinja za uzgoj ugroženih pasmina koje se podržavaju u okviru agroekoloških i klimatskih obaveza, jednogodišnjih biljaka i njihove sadnje;
- l) kupovina kombajna i vozila, osim specijaliziranih vozila koja su direktno relevantna za ciljeve podržane investicije kako je predviđeno u programu IPARD III programom;
- m) ulaganja u sektor duvana;
- n) ulaganja u sektor konoplje kada proizvodi ne ispunjavaju uslove uvoza utvrđene u članu 189 Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- o) podrška proizvodnji alkoholnih pića, osim proizvodnje vina do 15% alkoholne jačine."

Član 3

Član 41 stav 2 se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

"2) Iznose doprinosa Unije koji se povrate od korisnika u okviru IPARD III programa tokom svakog referentnog perioda i dugove koji nisu naplaćeni u roku od 2 godine od dana njihovog evidentiranja u knjigu dužnika, kako je navedeno u članu 49 stav 6 ovog sporazuma, Komisija će odbiti od iznosa koji treba platiti u vezi sa zahtjevom za plaćanje za taj period u skladu sa članom 50 ovog sporazuma."

Član 4

Član 49 stav 6 se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

"6) Crna Gora je dužna, da za IPARD III program uspostavi sistem za prepoznavanje svih dospjelih iznosa i za upis u knjigu dužnika svih takvih dugova, uključujući i nepravilnosti prije njihovog prijema. Ne dovodeći u pitanje član 43 stav 5 ili bilo koje nacionalne odredbe koje se odnose na povraćaj dugova, svaki finansijski doprinos zaračunat Uniji u pogledu tih iznosa, uključujući i nepravilnosti otpisuje se na kraju druge godine od dana njihovog upisa u knjigu dužnika. Ovi iznosi će biti prijavljeni kao otpisani u godišnjim računima za dotični period i Komisija će ih odbiti kako je predviđeno članom 4 stav 2. IPARD Agencija i Nacionalni fond su dužni da osiguraju da se svaki povraćeni iznos odobri u korist IPARD računa u evrima u roku od tri radna dana od dana povraćaja."

Član 5

Član 54 st, 6, 8 i 9 mijenjaju se i dopunjuju na sljedeći način i glase:

"6) Bez obzira na član 8 ovog sporazuma, i odredbe 6a(5) Aneksa A Okvirnog sporazuma, Odbor za nadgledanje IPARD III programa može, nakon konsultacija sa Upravljačkim tijelom IPARD programa i IPARD Agencijom, predložiti IPARD Upravljačkom tijelu da podnese Komisiji, uz dostavljanje primjerka za NIPAK i NAO,

izmjene i dopune ili pregled IPARD III programa, kako bi se obezbijedilo ostvarivanje ciljeva Programa i kako bi se poboljšala efikasnost pružene podrške.

- 8) Odbor za nadgledanje IPARD III programa dužan je da ispituje evaluacije IPARD III programa iz člana 59.
- 9) Odbor za nadgledanje IPARD III programa dužan je da razmotri i odobri plan vidljivosti i komunikacije iz člana 32, kao i sva naknadna ažuriranja plana."

Član 6

Član 61 stav 3 se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

- "3) Godišnji izvještaji o sprovođenju obuhvataju prethodnu kalendarsku godinu i uključuju podatke koji se odnose na kalendarsku godinu prije i kumulativne finansijske podatke i podatke dobijene nadgledanjem za cjelokupan period sprovođenja IPARD III programa, kao i grupisane tabele za nadgledanje. Za posljednju godinu implementacije ne zahtijeva se godišnji izvještaj o sprovođenju, već se smatra da je obuhvaćen konačnim izvještajem o sprovođenju. Završni izvještaj o sprovođenju IPARD III programa treba da obuhvati čitav period sprovođenja."

Član 7

Aneks 1 - GLAVNE FUNKCIJE SISTEMA UNUTRAŠNJE KONTROLE, poglavlje Funkcije upravljanja, tačka a se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

- "a) Odabir mjera: cilj ove funkcije je da u skladu sa članom 10 stav 9 tačka a Okvirnog sporazuma, IPARD Upravljačko tijelo je ono koje je odgovorno za odabir mjera i njihovo promovisanje uključujući i odabir mjera za svaki poziv u skladu sa članom 8 ovog sporazuma i odredbe 6a(3)(c) Aneksa A Okvirnog sporazuma."

Član 8

Aneks 2 - OKVIR INTERNE KONTROLE, poglavlje 3. Kontrolne aktivnosti, potpoglavlje D. Procedure za plaćanja unaprijed i garancije (ukoliko je primjenljivo) mijenja se na sljedeći način i glasi:

"U dogovoru s Komisijom, avansna plaćanja za mjeru 5 "Implementacija strategija lokalnog razvoja - LEADER pristup" kvalifikuju se kao prihvatljivi rashodi do 50% javne pomoći i podliježu uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije, osim za avansna plaćanja od 50% godišnjeg tekućeg troška lokalne akcione grupe (LAG), koja ne podliježu uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije."

Član 9

Aneks 4 - PRAVILA PROGRAMIRANJA, Intenziteti pomoći, stope doprinosa Unije i podobnost za IPA programe ruralnog razvoja 2021- 2027, poglavlje 5. Prihvatljivost mijenja se i glasi:

"Mjera 13 - Promocija saradnje za inovacije i transfer znanja Korisnici

Operativne grupe za inovativno partnerstvo (IP) koje čine najmanje tri aktera iz različitih grupa, na primjer, poljoprivrednici, savjetnici, istraživači, NVO, vlasnici šuma i poljoprivredna preduzeća i koje djeluju u poljoprivredi, šumarstvu, akvakulturi ili preradi hrane."

Član 10

Ovaj sporazum je zaključen razmjenom pisama između Evropske komisije, potpisanog u Briselu 6. avgusta 2025. godine, i Vlade Crne Gore, potpisanog u Podgorici 29. septembra 2025. godine, i stupa na snagu na dan kada se posljednja od Strana međusobno pismeno obavijesti o svom odobrenju, u skladu s važećim unutrašnjim zakonodavstvom ili procedurom svake od Strana.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

Broj: 31-2/25-3/4

EPA 797 XXVIII

Podgorica, 2. mart 2026. godine

Skupština Crne Gore 28. saziva

Predsjednik,

Andrija Mandić, s.r.